

EXPRESS

WIECZORNY ILUSTROWANY.

ROK VI. | ŁÓDŹ, ŚRODA, 25 STYCZNIA 1928 ROKU.

CENA NUMERU 20 GROSZY.

NR. 25

**Złodzieje z Niemiec
kradną w Polsce konie
i wywożą do Prus Wschodnich.**

Z Suwałek donoszą:

Ustalono, że w licznych kradzieżach koni na terenie Suwalszczyzny brali udział trzej obywatele niemieccy, którzy skradzione w Polsce konie przeprowadzali za granicę do Prus Wschodnich i tam je sprzedawali.

Powiatowa komenda policji w Suwałkach odniosła się w tej sprawie do policji niemieckiej w Margrabowie, która przyaresztowała już trzech podejrzanych o to ludzi.

Rodzice Rydzewskiego chwalą swego syna i twierdzą, że Walaszczykowa nieraz się o niego wypytywała.

Dalsze wywiady „Expressu” w sprawie Rydzewskiego i Walaszczyka.

Ojciec Rydzewskiego.

Łódź, 25 stycznia.

Rodzice Kazimierza Rydzewskiego przed dwoma miesiącami wyprowadzili się z wilgotnej suteryny przy ulicy Włocławskiej i zamieszkali przy ulicy Wrzesińskiej 75.

Stary Rydzewski w dalszym ciągu nie może otrzymać żadnego zajęcia i pobiera zapomogi, które mu nie wystarczają na opędzenie najniebezpieczniejszych wydatków. Jego żona, wskutek aresztowania syna, podupadła na zdrowiu i niemal zupełnie nie opuszcza progów mieszkania.

Ody przedstawiciel „Expressu” wyjaśnił im cel wizyty, starszka wybuchła płaczem.

— Zmarłaby zdrowe... Nie wiem, co się ze mną dzieje... Dlaczego go skazano na śmierć? Był taki pracowity, spokojny... Wierzę mi, że był bardzo dobrym synem. Troszczył się o mnie, nie szczędził mi grosza, gdy tylko miał pieniądze. Nikt się na niego nigdy nie skarżył.

— Czy Kazimierz spotykał się z Walaszczykiem? — pytamy.

— Był u nas tylko trzy razy i ani razu syna nie zastał w domu. Nie mogłam przecież wiedzieć, jakie łączą ich stosunki, ale zauważyłam, że syn nie chciał go widzieć i raz nawet prosił by powiedziano, że go nie ma w domu. Słyszałam, że z żoną Walaszczyka miał bliższe stosunki. Mówiono o tym... Nie chciałam się tym zajmować, bo to do mnie nie należy.

Pamiętam, że pewnego dnia przyszła do nas Walaszczykowa.

— Czy tu mieszka jakiś inwalida? — spytała.

— Inwalida? — zdziwiłam się — o kogo pani chodzi?

— Kazik... Inwalida... — powiedziała.

— Mój syn nazywa się Kazik, ale nie jest inwalidą.

Syna wówczas nie było w domu. Walaszczykowa prosiła, by wieczorem przyszedł do niej. Już wtedy domyślałam się o co jej chodziło. Wszyscy mówili, że syn jej się bardzo podoba.

Ody Kazimierz wrócił z pracy i po-

wiedziałam mu, o tej wizycie, oświadczył, że nie pójdzie do Walaszczykowej. — Jak się syn zachowywał w dniu morderstwa?

— Marka zna przecież swoje dzieci. Gdyby był zdenerwowany, tobym zauważyła. W sobotę mówił do siostrzenicy, że w niedzielę zabierze ją do kina. Dziewczyna cieszyła się, bo rzadko wychodziła z domu. W nocy syna aresztowano.

Oświadczenie oia Rydzewskiego.

Ojciec Kazimierza, Franciszek, oświadczył nam:

— Kazimierz cieszył się, jak dziecko, gdy dostał pracę na Polesiu Konstanty-

nowskim. Mówił, że nie może patrzeć na naszą nędzę i będzie nam pomagał. W sobotę dostał pierwsze 20 złotych i natychmiast oddał nam połowę pieniędzy.

Znałam go dobrze, on nie mógł mieć nic wspólnego z morderstwem. To była szczerza, dobra dusza.

Stary Rydzewski opowiedział nam w jakich okolicznościach wynikła awantura w lesie łagiewnickim. Jak w adomo policja aresztowała wówczas Kazimierza, a sąd skazał go na 6 miesięcy więzienia za usiłowanie zabójstwa posterunkowego Altmana.

— Wybraliśmy się wówczas na wyłeczkę. W lesie siedzieliśmy kilka godzin. Byłem tam z żoną, z synami Antonim i Kazimierzem oraz z Tomczakiem.

Matka Rydzewskiego.

Sensacyjne aresztowanie w Warszawie b. dyrektora departamentu min. skarbu. Dr. Wyszatycki został osadzony na Pawiaku.

Warszawa, 25 stycznia.

Na wniosek nadzwyczajnej komisji do walki z nadużyciami na szkodę skarbu państwa,

został aresztowany wczoraj w Warszawie b. dyrektor departamentu prezydjalnego ministerstwa skarbu, ostatnio naczelny dyrektor Banku Budowlanego w likwidacji, dr. Lubosław Wyszatycki, zamieszkały przy ul. Widok nr. 3.

O godz. 7-ej rano do pensjonatu przy ul. Widok, gdzie mieszkał od kilku lat dr. Wyszatycki, przybyła policja.

Śpiącego jeszcze w łóżku dr. Wyszatyckiego zbudzono i zawezwano do przesłuchania.

Dr. Wyszatycki pośpiesznie ubrał się i w towarzystwie przodownika i dwu po liejantów udał się do 10-go komisariatu przy ul. Szpitalnej.

Z komisariatu odstawiono dr. Wyszatyckiego do gmachu prezydium rady ministrów, gdzie urzęduje komisja nadzwyczajna.

Tutaj rozpoczęło się badanie.

Z ramienia nadzwyczajnej komisji przesłuchiwał dr. Wyszatyckiego sędzia śledczy Godecki.

Przesłuchanie trwało kilka godzin i powtarzało się z przerwami kilkakrotnie.

O godz. 5-ej po poł. zapadła decyzja aresztowania dr. Wyszatyckiego, co wywarło na nim głębokie wrażenie.

Aresztowanego odstawiono taksówką do więzienia śledczego na Pawiaku przy ul. Dzielnej, gdzie osadzono go w oddzielnej celi.

Przed wieczorem przyniesiono aresztowanemu do więzienia obiad, lecz ze względu na przepisy więzienne jedzenie nie mogło mu być dostarczone do celi.

Aresztowanie dr. Wyszatyckiego po zostaje w związku z likwidacją Banku Budowlanego, gdzie uwięziony zajmował stanowisko naczelnego dyrektora. Drugim dyrektorem tego banku był dr. Kozubski, trzecim dr. Schönwald.

Dr. Wyszatycki pracował w ministerstwie skarbu od roku 1919 i zajmował początkowo stanowisko naczelnika wydziału personalnego.

Gdy ministrem skarbu został p. Michalski, dr. Wyszatycki objął stanowisko szefa departamentu prezydjalnego w ministerstwie.

W 1924 roku dr. Wyszatycki przeszedł na emeryturę i został mianowany naczelnym dyrektorem naówczas państwowego Banku Budowlanego.

Przy likwidacji banku miały wyjść na jaw nadużycia przy udzielaniu kredytów z funduszy państwowych.

W aferę jest podobno wmieszane przedsiębiorstwo niezrealizowanej budowy hotelu „Helvetia” przy ul. Oboźnej.

Dalsze aresztowania są oczekiwane.

W pewnej chwili rozległ się wystrzał. Kazimierz pobiegł zobaczyć, co się stało. Wynikła jakaś awantura i „nagle” go aresztowano. Po wyjściu z więzienia nigdy nie mówił o tym wypadku. Nie miał żadnej złości do posterunkowego Altmana...

Co mówią sąsiedzi

Mieczysław Mikołajczyk, sąsiad Rydzewskich, który doskonale znał Kazimierza, mówił nam:

— Widywałem go niemal codziennie. Był cichy, spokojny, nikomu w drogę nie wchodził. W całej kamienicy cieszył się jak najlepszą opinią. Pamiętam, że bardzo starał się o zajęcia, gdy wrócił z więzienia... Mówił, że nie pogodził się nigdy z pracą, byleby tylko mógł zarobić kilka groszy. Nie wiedziałem go nigdy pijanego... Gdy dowiedziałem się, że go aresztowano za współudział w morderstwie, nie mogłem tego zrozumieć.

Feliks Tomczak (Brzezińska 61), robotnik sezonowy pracował przed trzema laty z Kazimierzem Rydzewskim w młynie tytoniowym. Jest o nim bardzo dobrego zdania.

— Stawiano go nawet za wzór — mówi nam — był pracowity, nie włóczył się po knajpach i zawsze pamiętał o tym, by pomagać rodzicom. Pamiętam, że bardzo się interesował pracą fabryczną i zawsze udzielał mi wyjaśnień, gdyż dobrze się znał na maszynach.

— Czy widywał go pan po wyjściu z więzienia?

— Tak. Stracił humor, bo nie mógł dostać zajęcia. Nigdy nie wyrażał nicości i nie miał żalu do policji. Pamiętam, jak był uradowany, gdy dowiedział się, że będzie pracował na plantacjach. Cały zimę chodził bez palta i miał nadzieję, że wreszcie będzie mógł sobie kupić ciepłe okrycie. Nie zdążył jednak. Po tygodniu już go wsadzono do więzienia.

Przedstawiciele „Expressu” przeprowadzili szereg rozmów z lokatorami domu przy ulicy Włocławskiej 15. Nie wniesli oni jednak nic nowego do sprawy.

Zamordowanie siostrzenicy papieża. Policja włoska nie odszukała sprawców.

Rzym, 25 stycznia.

Donoszą z Medjolanu, że dokonano tam potwornej zbrodni, która wzbudziła dalekie echo nie tylko we Włoszech, ale w całym świecie.

Nieznany złoceńca zamordował siostrzenicę Ojca świętego, pannę An-

gelinę Ratti, córkę medjolańskiego prze myślowca Fermo Ratti.

Morderstwa dokonano w mieszkaniu panny Ratti.

Policja nie zdołała jeszcze wpaść na trop sprawców okropnego czynu.

Jak uciekał cesarz Wilhelm II?

Filip Scheidemann
opowiada o historycznych dniach Niemiec.

Kancelarz państwa dowiedział się, że cesarz, który dotychczas mieszkał w Poczdamie, zamierza w nocy iechać do wielkiej kwatery głównej! Książę był przerażony i uważał zrazu tę wieść za złośliwy żart. Następnie zaś poruszył niebo i ziemię, żeby cesarza odwieść od tego zamiaru. Naprawdę Jego cesarska mość chciał wyjechać „tylko najwyżej na trzy dni”, przedstawiał zatem ten wyjazd jako taką wycieczkę na jakieś tak chętnie dawniej wyruszał. Książę Maks z bijącym sercem udał się do niego, aby mu oznajmić, że teraz w żadnym razie niewolno mu opuścić Berlina. Jesteśmy bowiem w przededniu najdonioślejszych postanowień! Cesarz odpowiedział:

— Ach, co znowu, jeżeli uczynicie to, co wam radziłem, a wszystko może się jeszcze dobrze skończyć.

A cóż radził? Porzucić Wilsona i zwrócić się do Anglii.

Najnowsze publikacje dopiero ukazały tę propozycję cesarza w nowym oświetleniu. Czytaliśmy i słyszeliśmy, że król angielski stara się jakoby uchronić cesarza od wydania go w ręce entente'y, co każe przypuszczać, że król wiedział, iż wydanie cesarza będzie jednym z warunków pokoju.

Król angielski prosił jakoby królową holenderską, żeby w razie potrzeby użyła cesarzowi schronienia. Pewien generał adjutant przebywał istotnie dłuższy czas przed ucieczką cesarza w kwaterze głównej a nie ogłoszono bynajmniej w jakim przyjechał celu. Zapewniono mnie, holenderski generał v. Heutsz, wysłany został z polecenia królowej Wilhelminy do Hindenburga, następnie zaś prowadził długie rokowania z cesarzem. Cesarz ostatecznie przyrzekł solennie generałowi holenderskiemu, że nie ucieknie, powróci raczej do Berlina na czele swoich wojsk, żeby stłumić rewolucję.

Gdy następnego dnia 9 listopada cesarz, pomimo to, zapukał do rogatek granicy holenderskiej, prosząc błagalnie, aby go wpuszczono, rząd holenderski był w najwyższym stopniu zdumiony i zaskoczony.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa ucieczka była przez dłuższy czas starannie przygotowywana i cesarz nie wątpliwie miał już cały plan ułożony, gdy książę, Maks prosił go, aby Berliń nie opuszczał. Widział wówczas trzy drogi przed sobą. Pierwszą wskazał mu wyżsi oficerowie z gen. Grönerem na czele: miałby pójść do okopów i oczekiwać kuli. Ta droga była mu zbyt niebezpieczna i groziła utratą życia, dlatego odrzucił propozycję. Drugą drogą była ta, którą omawiał obszernie z gen. holenderskim Heutszem: Poprowadzenie z powrotem wojsk do Berlina, przeciw niezadowolonemu ludowi.

Tę drogę uważał pewnie za możliwą dopóki mu generał Gröner nie powiedział, że „armia powróci spokojnie i w porządku do ojczyzny pod wodzą swoich generałów a nie pod wodzą Jego cesarskiej mości”.

Wilhelm wybrał wtedy drogę, którą wydała mu się najmniej niebezpieczną i najlepiej odpowiadającą jego bohaterkiej naturze — uciek!

„Lepszy stary niż żaden”.

Tajemnica „uwodzicielskich czarów” 70-letniego starca

Wiadomo, iż mężczyzna ma tyle lat ile ich... czuje.

Prawdziwość tego twierdzenia dowodzi 70-letni Józef Illek, obywatel czechosłowacki, który wpadł w niemiły zarząd z trzema kobietami.

Smutne jest życie samotnego wdowca więc Illek postanowił pomimo 70 lat powtórnie się ożenić.

Posunął jednak załoty odrazu do trzech młodych kobiet, woził je na majówkę, wyprowadzał na przechadzki, ku pował podarunki, a czynił to wszystko za pieniądze pożyczone od innych narze

Fotografia telegraficzna na usługach policji.

Epokowy wynalazek przesyłania fotografii na drodze telegraficznej został za granicą należycie wykorzystany przez policję kryminalną. Na zdjęciu naszym widzimy telegraficznie przesłaną fotografię twarzy przestępcy i odcisk jego palca.

Afera z olbrzymim spadkiem po bogatym księciu murzyńskim

Szofer, który ukrył niezbędne dokumenty.

Policja ołomuńska zajęta jest obecnie interesującą sprawą spadkową, rozgrywającą się pomiędzy Port Natal, w południowej Afryce a Prościejowem na Morawach.

W dniu 3 lutego 1914 roku zmarł w Port Natal książę James Delave i pozostawił olbrzymi majątek w kwocie 93 milionów dolarów. Zmarły nie zostawił testamentu. Olbrzymia ta kwota została złożona w depozycie w Dover, w stolicy Marylandu. Od tego czasu kwota ta znacznie wzrosła wskutek nagromadzonego procentu. Wiadomość o olbrzymim spadku rozeszła się po całym świecie i wszystkie europejskie dzienniki rozpisywały się obszernie o śmierci południowo-afrykańskiego krezusa.

Zamieszkała w Pocięjowie na Morawach pani Maria Delavare z gazet dowiedziała się o śmierci swojego imiennika. Pani Delavare w młodości swojej poznała murzyna Delavare i została jego żoną. Czary małżonek przed śmiercią powiadomił żonę, że posiada w południowej Afryce ogromnie bogatego krewniaka, który być może, uczynił go dziedzicem swojego majątku.

Skoro teraz pani Delavare wyczytała wiadomość o śmierci księcia murzyńskiego, doszła do przekonania, że część spadku jej przynależy. Postarała się tedy o potrzebne dokumenty rodzinne, między innymi wykazała jej spokrewnienie z południowo-afrykańskim bogaczem. W sprawie tej pomocnym jej był prościejowski inżynier Sekora.

Wydobyć potrzebnych dokumentów było połączone z mozolnymi wysiłkami i wielkimi kosztami. Ostatecznie jednak udało się je wydobyć i pani Delavare na podstawie tego materiału wdrożyła odpowiednie kroki, celem uzyskania swojego spadku.

W roku 1927 inż. Sekora poznał w Ołomuńcu szofera Antoniego Skopala, który mu opowiadał, że w podróży swoich zwiedził całą Afrykę i Amerykę. Szofer zdołał pozyskać zaufanie inżyniera, który mu wreszcie powierzył sprawę pani Delavare, albowiem spadkobierczyni murzyńskiego magnata udzieliła uprzednio inżynierowi pełnomocnictwa.

Na początku października ub. roku

Skopal otrzymał dokumenty rodzinne, które miał przedłożyć angielskiemu i amerykańskiemu konsulowi w Wiedniu. Szofer wyjechał do Wiednia, a gdy powrócił, oświadczył inż. Sekorze, że nie zdołałszy załatwić zadowalająco sprawy, powierzył dokumenty dwóm wiedeńskim adwokatom: drowi Hirschmanowi i drowi Kalteneggerowi.

Inż. Sekora napisał do obu adwokatów i zapytał jak się sprawa rzeczywiście przedstawia. Dr. Hirschman odpowiedział, że w ogóle nie otrzymał żadnych dokumentów. Skopal pytał go tylko telefonicznie, czy może do niego przyjechać, ale potem nie zjawił się w kancelarii. Dr. Kaltenegger wogóle nie dał żadnej odpowiedzi.

Inż. Sekora zrobił doniesienie o zagubieniu dokumentów. Wdrożono śledztwo, na podstawie którego został onegdaj aresztowany 22-letni szofer Antoni Skopal, ponieważ istnieje podejrzenie, iż dokumenty owe ukrył Skopal, którego dostawiono do więzienia w Ołomuńcu, oświadcza, że nie wogóle o tej sprawie nie wie i że ktoś podszywszy się pod jego nazwisko popełnił widocznie oszustwo.

Włamywacz — brzechomówca

obleżony przez całą noc na Jasnym Brzegu.

Z Nicei donoszą: Przed dwoma dniami cała wioska Theoule na Rivierze francuskiej zaalarmowana została żywo w porze nocnej. Mieszkańców wioski zawezwano nagle do obleżenia zuchwałego włamywacza, który został dostrzeżony w pięknej willi nad morzem, należącej do znanych literatów paryskich, serdecznych przyjaciół Polski, braci Marius Ary Leblond.

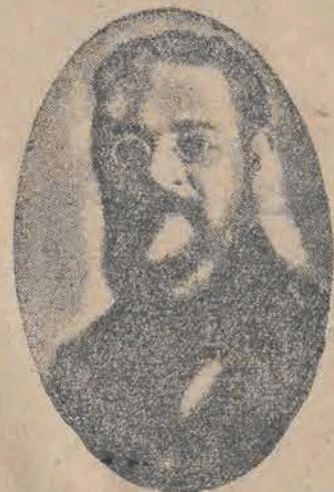
Do willi tej poprzedniego dnia włamał się jakiś nieznany złoczyńca. Po skonstatowaniu włamania, wobec nieobecności właścicieli willi straż nad nią objął mieszkający w drugim domu sąsiad p. Dequay. Tymczasem około północy p. Dequay dostrzegł nagle światło w opustoszałej willi. Przerażony swem odkryciem zaalarmował całą wieś. Wyślano natychmiast samochody po żandarmerię do Mandelieu i do Cannes.

Gdy żandarmi przybyli rozpoczęto zupełnie prawidłowe obleżenie willi, w której nie tylko widziano światło, lecz z której dochodziły również odgłosy rozmów, trzaskania drzwiami itd.

Obleżeni, zdając sobie sprawę z sytuacji, zaczęli strzelać do oblegających willę żandarmerii i wieśniaków. Ci nie odpowiedzieli strzałami, lecz głośniejszymi okrzykami zaczęli wzywać złoczyńców do poddania się. Nieustraszeni włamywacze odpowiedzieli, że wymordują wszystkich oblegających.

Sytuacja taka trwała od północy do godziny 7 rano. Wówczas dopiero widząc niechybnie, iż nie uda mu się umknąć przed wymiarem sprawiedliwości, złoczyńca ukazał się na balkonie willi i w oczach mieszkańców całej wioski strze

A. Thomas w Polsce.

B. francuski minister pracy, A. Thomas obecnie dyrektor międzynarodowego biura pracy w Genewie, bawi od kilku dni w Warszawie. P. Thomas jest wielkim przyjacielem Polski.

Zbrodnia

w czasie snu lunatycznego

Niewyjaśniony dotąd dramat poruszył do żywego opinię publiczną w małym miasteczku francuskim Orcet. Oto młoda kobieta pani Romeuf w nocy, w chwili gdy mała jej była pogrążona w głębokim śnie, rozplatała mu siekierą czaszkę.

Wiadomość o tej zbrodni wywołała olbrzymią sensację wśród mieszkańców całego miasteczka, bowiem małżonkowie Romeuf, posiadający troje nieletnich dzieci, uchodzili za parę bardzo zgodną i szarmonizowaną, żyli z sobą bardzo szczęśliwie. W ostatnich czasach nie zdarzył się nic takiego, co mogło wzbudzić podejrzenie potwornego dramatu, który zdaje się być raczej zrynem patologicznym niż kryminalnym.

Pani Romeuf — jak przypuszczają ogólnie — musiała działać w stanie somnambulizmu, była bowiem oddawna skłonna do lunatyzmu. Od chwili popełnienia zbrodni, morderczyni jest zupełnie odretwiata, zobojętniała na wszystko, nie umie udzielić żadnych wyjaśnień w związku z popełnionym przez siebie czynem.

Miejscowe władze aresztowały zbrodniarkę, której stan umysłowy poddany będzie pod obserwację psychiatrów.

lił do siebie z rewolweru. Kula zraniła tylko włamywacza, który spadając z balkonu na ziemię krzyknął iż rzucił broń i że wstęp do willi jest wolny.

Żandarmi w towarzystwie mieszkańców wioski udali się spieszenie na I piętro, gdzie z największym zdumieniem skonstatowali zupełną pustkę we wszystkich pokojach willi. Okazało się wówczas, że włamywacz, który usiłował popełnić samobójstwo, nie posiadał żadnych towarzyszy. Był on jednak brzechomówcą, przez co udało mu się wywołać wśród oblegających wrażenie, iż w willi znajduje się cała banda opryszków.

W osobie włamywacza wykryto dezertera Pawła Arruit, który zeznał, iż od połowy grudnia ub. r. dokonał całego szeregu włamań w rozmaitych mieszkaniach bogaczy na Jasnym Brzegu.

Kto i w jakim celu odwiedza łódzki lombard?

Ciężkie czasy widziane przez okienko taksatora.

Łódź, 25 stycznia.

Niepokaźna kamienica na ulicy Zachodniej, tuż przy zbiegu z Konstantynowską, w której mieści się w sobie instytucja w której zbierają się drobne interesy życiowe tysięcy łódzian... Oczywiście — tych, których losy nie obdarzyły nadmiarem dóbr doczesnych, którzy więc zawsze i wszędzie są — w znakomitej większości...

Jaki ruch panuje obecnie w lombardzie? Jak odbijają się łódzkie „ciężkie czasy” w zwierciadle ruchu tej instytucji? Oto pytania, z którymi zwróciliśmy się do zarządu lombardu w osobie jednego z przedstawicieli tego zakładu.

Ruch pożyczkowy jest obecnie bardzo wzmożony. Udzielamy około 100 pożyczek dziennie, nieraz liczba ta zostaje nawet znacznie przekroczona...

Jest to zwykły, doroczny objaw w miesiącach styczniu i lutym. Tłumaczy się to tem, że zwłaszcza na ten okres przypadają świadczenia podatkowe...

A czy na wzmożoną frekwencję nie wpływa sama zima — pora roku, w której głód i chłód zagląda do mieszkań?

Bardzo być może... Tembardziej, że obie te przyzyny wypływają przecież z jednego źródła: ubóstwa...

Czy karnawał wpływa również na wzrost frekwencji lombardowej?

Nie. A przynajmniej w tak nieznanym stopniu, że nie daje się to zauważyć.

Łódź stanowi pod tym względem przeciwieństwo do innych miast, n.p. do Warszawy. Tam wpływ karnawału na lombard daje się zauważyć bardzo stanowczo. W sobotę n.p. taksator doskonale wyróżnia wśród klientów gogusia, któ-

ry przychodzi po pożyczkę w godzinach porannych, aby móc przepędzić wesoło karnawałową noc z soboty na niedzielę... Takich typowych klientów mają warszawskie lombardy sporo w okresie karnawału. Pożyczki tego rodzaju wynoszą tam pod koniec tygodnia około 40 proc. dziennie. U nas w Łodzi objaw ten jest bez porównania mniej widoczny... W karnawale, czy nie w karnawale — łódzka klientela lombardowa to przeważnie ludzie, którym konieczność życiowa wpełnęła pod pachę ubranie, srebro

stołowe, lub parę srebrnych świeczników i zaprowadziła z tem na Zachodnią.

Jeśli już chodzi o soboty, to w tych dniach uskuteczniają się w Łodzi przeważnie wykupy. Należy to przypisać temu, że w sobotę ludzie przeważnie otrzymują wypłatę za całonocną pracę... Do klientów lombardu łódzkiego należy przecież sporo robotników...

Tak więc w ogólnym zarysie przedstawiają się ciężkie czasy w Łodzi, widziane przez okienko taksatora lombardowego...

J. Z.

— Kup pan ten środek na porost włosów! Doskonale działa!
— Dziękuję... To jest mój własny wynalazek...

Abdykacja króla Zygmunta IV.

Monarcha, który został republikaninem.

Z Warszawy donoszą:

Skończyła się monarchia.

Republikanie mogą spać spokojnie, a nawet powód mają do radości głębokiej!

Popularny monarcha król Zygmunt 4-ty zszedł wczoraj dobrowolnie z tronu i w odczycie wygłoszonym w sali Muzeum przemysłu i rolnictwa zgłosił akces do stronnictwa republikańskiego.

Gdzie jest takie stronnictwo — za pytacie?

Jest, egzystuje już coś ze trzy lata, a tworzył go w wielkiej tajemnicy sam Zygmunt 4-ty, w życiu cywilnym Zygmunt Wileński.

Wczoraj zdjął on wreszcie płaszcz monarchy, koronę powiesił na kołku, berło, a właściwie lasce oddał woźnemu w szatni i na mównicę wszedł już jako szczerzy, ba, nawet bojowy republikanin.

P. Zygmunt Wileński mówił naprzód o przeszłości, obficie cytując całe księgi z Pana Tadeusza oraz setki strof z Krasńskiego i Słowackiego. Następnie przeszedł na obecne nasze kłopoty, raz po raz waląc w pulpit i syjąc gromy na partyjstwo.

Po odczytaniu kilku własnych odczw do narodu — p. Wileński popił wody i skończył.

W kasie było 7 zł. 50 gr., a na sali dosłownie 43 osoby, w tem większość „na gapę”.

Nepomucen Głębczyk rzekł do swej narzeczonej:

„Po ślubie będziesz musiała mi myć nogi,”
albowiem w Ameryce są milionerki, które czekają na zdrowych mężczyzn.

Epilog rozegrał się w sądzie.

Łódź, 25 stycznia.

Naręczony Czesław Cieszkowski, Nepomucen Głębczyk, zachorował na manję wielkości. Tak przynajmniej twierdzi jego wybrana. Po negu dnia zażądał bowiem kategorycznie, by przy powitanu pocałowała go w czoło.

— Czyś oszalał? — spytała go.

— Nie. Mówię całkiem poważnie. Naręczony powinien być dla ciebie świętym człowiekiem.

— Dlaczego?

— Dlatego, że zgodził się pojąć cię za żonę. Uprzedzam cię, że po ślubie

będę miał większe wymagania. Będziesz musiała mi myć nogi i spełniać wszystkie nawet najcięższe polecenia.

— Pewno jesteś pijany — rzekła.

— Nie, jestem zupełnie trzeźwy. Jeden z kolegów, bardzo uczony, powiedział mi, że kobiety straciły zupełnie znaczenie na świecie. Jest ich obecnie znacznie więcej niż mężczyzn i dlatego muszą ich słuchać. Każdy może zrobić doskonałą partię. W Ameryce są milionerki, które tylko czekają na zdrowych i przystojnych mężczyzn. Musisz więc to przyjąć pod uwagę i zgodzić się na wszystko.

Dziewczyna ze zdumienia nie mogła nic powiedzieć.

Naręczony dumnie wyprężył tors i rzekł z powagą:

— A więc... pocałuj mnie w czoło!

— Nie chcę! — krzyknęła.

Uderzył ją wówczas w twarz.

Dziewczyna odpowiedziała mu pięknem za nadobne.

Wywiązała się zjadła bójką.

Oleszkówna doznała dość ciężkich obrażeń cielesnych, to też wezwano do niej pomoc lekarską.

Od tego czasu zerwali ze sobą stosunki.

Dziewczyna zaskarżyła go do sądu o nobile.

Głębczyka skazano na tydzień aresztu.

Matka bez serca

Przykuła dziecko łańcuchem do podłogi.

Z Warszawy donoszą:

Straszny był los Morysia Wrzoska. Ojciec umarł, gdy chłopiec miał trzy lata, a matka w pogoni za kawałkiem chleba, nie obdarzała go zbyt czułą opieką.

Nie lepiej dźgać mu się zaczęło, gdy zyskał opiekuna w drugim mężu matki, Bimerze.

Twardą rękę miał ojczym, ale jeszcze bardziej była dlań nieczula matka, zwłaszcza, że często był przedmiotem sporów między nimi. Na skórze swej nieraz doświadczał, jak okropna jest sieroca dola i buntował się przeciw swemu losowi.

Częsty płacz dziecka budził litość wśród sąsiadów, którzy niebawem donieśli policji, iż chłopiec jest w barbarzyński sposób katowany.

Delegowany do mieszkania Bitnów przy ul. Komorowskiej nr. 7 posterunkowy Olszanka znalazł 10-letniego chłopca przykutego długim łańcuchem do podłogi. Chłopiec zalewał się łzami, oświadczał, iż na łańcuchu znajduje się już cała doba, w ciągu której nie dostał nic do jedzenia. Zznał nadto, iż matka często go bije i głodzi.

Wyrodną matkę pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

Akt oskarżenia zarzucał jej, że była dziecko głuchym, pogrzbaczem, sznurem i czem popadło. Do sprawy dołączono było świadectwo lekarskie, stwierdzające na ciele dziecka liczne podłużne sińce, pochodzące jakby od ciągów sznurem.

Oskarżona matka nie przyznawała się do winy.

Zamach samobójczy.

Łódź, 25 stycznia.

W mieszkaniu przy ulicy Piotrkowskiej 82 targnął się na życie 22-letni Józef Gajda. Pogotowie stwierdziło otrucie jodyną i w stanie dość ciężkim pozostawiło go na miejscu.

Łódź, 25 stycznia.

Wstawał błąd świt.

Michał Gruszkiewicz z Ozorkowa wracał z birbantki...

Był w doskonałym humorze, albowiem wódka szumiała mu w uszach...

Znalazszy się na ulicy Zielonej, oparł się o latarnię i zaczął grać na mandolinie, z którą nigdy się nie rozstawał.

— Bo ja kocham was dziewczynki! — śpiewał pełną piersią.

Po chwili ktoś otworzył okno na parterze.

Zachwycony muzyk uirzał uroczą blondynkę w negliz, która go obdarzyła powłóczywstym spojrzeniem.

Gruszkiewicz uklonił się z gracją, przyłożył rękę do serca i rzekł:

— Piękna jesteś, jak marzenie. Wpuść mnie do siebie, a stworzymy raj na ziemi...

Nieznajoma uśmiechnęła się rozkosznie.

— Nie śpiesz się gołąbku. Spełnia się twe marzenia, jeżeli będziesz cierpliwy...

— Powiedz, co mam uczynić, by zdobyć twoje serduszek. Jestem zdolny do największych poświęceń...

Kaskady śmiechu tajemniczej blondynki przerwały dalszą przemowę zafascynowanego mandolinisty.

— Słuchaj, chłopczyku — rzekła po chwili — jeżeli chcesz, bym cię pokochała, to musisz zgodzić się na wszystko, co ci powiem. Zdejm marynarkę i spodnie i połóż je przy rysztołku...

W kalesonach będziesz grał trzy godziny najpiękniejsze melodie, a będę cię z rozkoszą słuchała.

Gdy skończysz, zapukaj w okno... Wpuszczę cię do pokoju... Mandolinista złożył jej powtórnie głęboki ukłon...

Nie wahał się ani chwili...

— Gdy kobieta czegoś pragnie, to nie wolno jej odmówić — oświadczył... Ulica była zupełnie pusta... Mógł więc śmiało się rozebrać...

Nieznajoma szybko zamknęła okno. Gruszkiewicz był jednak przekonany, że obserwuje go przez firanki...

Czas mijał szybko...

Grał sentymentalne romanse, Titine i Dulcinę i myślał o pięknej blondynce. Wreszcie usiadł nad rysztołkiem i zasnął.

Około godziny 6-ej rano przechodzący zostali zaskoczeni niezwykłym widokiem. Na bruku spoczywał w negliz młody mężczyzna, czule obejmujący mandolinę...

Zbudzono go.

Zabrano go do komisariatu, gdzie opowiedział o swych niezwykłych przygodach i znów usnął.

— Masz pan może godzinke czasu dla mnie?
— Oczywiście! Żona, z którą mam wzięść na miasto, oświadczyła, że będzie gotowa za minucie!

Na dzień dobry

Ongiś wiedziano: długi włos, lecz pamięć — krótka, niestety. Dzisiaj, w epoce a la garçonne, jak dziś jest z pamięcią kobiety?

Zda się, że nie jest już tak źle. Od czasu, gdy włosy ścina: Choć głowę straci, jednak jej uczesać nie zapomina...

Remus.

Przez monokl.

NA PLEBANII.

— Bóicie się Boga, Wojciechu, macie 85 lat i przychodzicie z zapowiedziami.

— To dla dzieci, żeby nie były sierotkami, proszę dobrodzieja.

— A w jakim wieku jest ten drobiaż?

— A-o, chłopiec ma sześćdziesiąt czwartą, a dziewczusze idzie na pięćdziesiąt siedem.

W RESTAURACJI.

— Ten gość, proszę pana, uraga, że ma za mało mięsa na talerzu.

— Zmień mu talerz na mniejszy.

LADNE GOŚCIE.

— Niechno Katarzyna porządnie dziś sprzątnie, żeby znówu pod kanapą nie było śmieci. Przyjdą dziś goście.

— Ładne goście, co będą pod kanapę nos tkać!

U ADWOKATA.

— Ale właściwie dla czego pragnie się pan rozwieść?

— Co to za pytanie dlaczego? Dlatego, że jestem żonaty!

PRZELICYTOWAŁ.

— Będąc w Afryce, widziałem murzynę, który był tak czarny, że by go zobaczyć, trzeba było w biały dzień zapalić lampę.

— Głupstwo! Znałem tak chudego człowieka, że można go było dostrzec dopiero za drugim razem, gdy wszedł do pokoju!

— Wszystko nic! Siostra moja chorowała na tak silną żółtaczkę, że była zupełnie różowa na twarzy!

Największe miasta St. Zjednoczonych.

Według ostatniej enumeracji rządowego biura statystycznego Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w końcu r. ub. Nowy Jork liczył 5,970,800 mieszkańców, Chicago — 3,120,300, Filadelfia — 2,000,000, Detroit — 1,334,500, Cleveland — 724,000, St. Louis — 834,000, Boston — 793,000, San Francisco — 576,000, Buffalo — 550,000, Washington — 540,000 i Milwaukee — 526,000. Inne miasta St. Zjednoczonych liczą poniżej 500,000 mieszkańców.

SZKOŁA TANCA

W. Lipińskiego TRAUUGUTTA 1. (Grand-Hotel)

Dwa razy w miesiącu nowe komplety. Raz w tygodniu „Lekcje praktyczne“

O kim świat mówi:

Gen. Gajda, b. czeskosłowacki szef sztabu generalnego i wódz czeskich fašystów, został zdegradowany na zwykłego żołnierza. Udowodniono mu, iż uprawiał szpiegostwo na rzecz Sowietów.

Fiński łyżwiarz Thunberg, zdobył mistrzostwo łyżwiarskie świata w Oslo, bijąc norwega Larsena.

Bijemy na alarm!

W cuchnących i brudnych mieszkaniach czai się straszny wróg-gruźlica.

Na marginesie ankiety o mieszkaniach łódzkich dozorców domowych

Łódź, 25 stycznia.

Dzisiejsza „Republika“ przyniosła rezultat ankiety, którą przeprowadził magistrat za pośrednictwem swych lekarzy sanitarnych na temat warunków mieszkaniowych łódzkich dozorców domowych. Wyniki tej ankiety są czarną plamą w historii Łodzi, są jednym, wielkim skandalem, który krzyczy wprost wymową cyfr. Ogółem poddano ogółem 3,844 posesji, na które przypada 3,690 dozor. Okazuje się, że z ogólnej liczby zlustrowanych „mieszkań“ — 206 znajduje się w suterynach, 204 pod schodami, 305 na poddaszu, 497 nad ustępami (!). Pozatem wilgoć skonstatowano w 1472, a robactwo w 920 mieszkaniach. W 3412 mieszkaniach znajduje się mniej łóżek niż osób (!).

Jak widać z przytoczonych wyżej cyfr, kwestia mieszkaniowa dozorców domowych przedstawia się na terenie Łodzi fatalnie. Jest ona tem więcej przykra, że zasadniczo gra rolę wykładnika stosunków panujących w tej dziedzinie nie tylko wśród dozorców, ale i wśród mieszkańców, zwłaszcza w ośrodkach najgęściej zaludnionych, na kresach miasta. Wyniki ankiety zostały, jak wiadomo, zreferowane przez inspektora sanitarnego m. Ło-

dzi dr. Starzyńskiego na posiedzeniu delegacji wydziału zdrowotności publicznej, która w rezultacie powzięła cały szereg uchwał.

Nie wdajemy się w tę chwilę w ich ocenę, uważamy bowiem, że wszelkie „zalecenia“ i dezyderaty mają zazwyczaj charakter demonstracyjny i nie życiowy. Stan faktyczny natomiast ujawniony przez ankietę magistratu jest tak przerażający, że co rychlej należałoby wszcząć akcję, która by zapewniła dozorców ludzkie pomieszczenie.

Ponieważ, jak to wykazała niejednokrotnie praktyka, kamienicznicy nie wykazują w tym kierunku dobrej woli — chwycić należałoby się surowych kar administracyjnych, wymierzanych doraznie przez specjalne sanitarne komisje kontrolne.

Sprawa jest bowiem ważna, ważniejsza nawet, niżby to się pozornie wydawało. W brudnych, zatęchłych, ciemnych „mieszkankach“ cuchnących fetorem ustępów kryje się bowiem najstraszniejszy wróg ludzkości — gruźlica. Znamy ją w Łodzi niestety, aż nazbyt dobrze, by sprawę całą zbagać i powiedzieć sobie „jakoś to będzie“...

Bijemy na alarm!

Brat ożenił się z siostrą której wcale nie znał.

Po ujawnieniu prawdy, małżonkowie popełnili samobójstwo.

Oto ciekawa, a sensacyjna wprost historia: W roku 1900 ożenił się niejaki Stanisław Kozłowski, organista, pochodzący z Podola na Podhalu, z ubogą, ale młodą i piękną dziewczyną. Ślub ten wziął wbrew woli swoich rodziców, którzy nie mogli znieść, że ich bogaty jedyny syn, bierze sobie za dożgonną towarzyszkę życia ubogą sierotę.

Wszelkimi więc sposobami starali się wnieść niezgodę w szczęście kochających się małżonków, których tymczasem Bóg pobłogosławił, synem i córką. Przy urodzinach atoli córki, matka umarła, ojciec zaś niezadługo, pogniwawszy się z rodzicami, którzy go wydziedziczyli, wyemigrował do Brazylii, zabrawszy ze sobą córkę, a syna zostawiając u siostry nieboszczki żony, na wychowaniu.

Syn doszedłszy lat 24 wyjechał za ojcem do Brazylii. Tymczasem w Brazylii ojciec odnalazł nie mógł, albowiem ten umarł w międzyczasie. Co się stało z córką Kozłowskiego, a jego siostrą nikt nie wiedział.

W poszukiwaniu za zajęciem, trafił młody Kozłowski do domu bogatego właściciela fermy i tam pozostał. Przyciągnęły go i omotały błękitne oczy młodej dziewczyny, wychowanki fermiera. Wkrótce i dziewczyna nie pozostała dla niego w uczuciu dorodnemu młodzieńcowi, czemu stary fermier, kochając wychowanicę całym swoim sercem i pragnąc dla niej szczęścia, nie sprzeciwiał się wcale. Po kilku miesiącach wziął młodzi ślub, zamieszkawszy u fermiera na stałe. Nie zdziwiło ich wcale, że mają podobne nazwiska, tyle bowiem jest nazwisk do siebie podobnych.

Wreszcie, gdy zażęsknili za rodzinnym krajem postanowili powrócić do ojcowiskiej wsi i zwiedzić domy swoich rodziców. Przybyli więc na Podole, zupełnie nie przeczuwając tragedii, jaka niedługo miała nastąpić.

Oto, kiedy zjawili się u siostry nieboszczki matki, która wychowywała przedtem młodego Kozłowskiego, ta poznała wkrótce, że żona Kozłowskiego

„Wesele“ Wyspiańskiego w Berlinie.

zostanie wystawione dzięki łódzianinowi p. Hertzbergowi, dyrektorowi handlowemu reinhardtowskich teatrów.

W „Głosie Prawdy“ opisuje znany warszawski krytyk, E. Breiter swe wrażenia z pobytu w Berlinie. Z opisu tego dowiadujemy się, że genialny reżyser niemiecki Max Reinhardt zamierzał już przed kilkunastu laty wystawić w Berlinie „Wesele“ Wyspiańskiego w świetnym tłumaczeniu zmarłego dra Józefa Brodniera...

Względy natury politycznej i ideowej stanęły jednak wówczas na przeszkodzie zrealizowaniu tych zamierzeń.

Obecnie sprawa wystawienia szeregu klasycznych sztuk polskich w Berlinie poruszona została przez p. Breitera w rozmowach z przedstawicielami teatrów Reinhardta. Na czele tych teatrów stoi dyrektor handlowy p. Hertzberg, łódzianin, który dzięki swym wyjątkowym talentom gospodarczym i administracyjnym zdobył sobie tak nieposłuszną, bądź co bądź, placówkę.

P. Hertzberg zainteresował się gorąco pomysłem realizacji polskiej sztuki na scenie niemieckiej. Decyzja nie mogła jeszcze zapadnąć, ponieważ dyr. Reinhardt bawi na tournée reżyserkiem w Ameryce, można jednak inszyść, że w niedalekiej przyszłości jedno z arcydzieł Wyspiańskiego ujrzy światło kinkietów w przodującym teatrze stolicy Niemiec.

TEATR MIEJSKI.

Dziś, w środę, oraz w dalszym ciągu jutro komedia-satyrą K. Wroczyńskiego „Aby żyć“. Ceny popularne.

W piątek raz jeszcze na przedstawieniu wieczorowym „Kredowe koło“ po raz 41-szy. Ceny popularne.

TEATR POPULARNY.

Dziś o godz. 8.20 wieczorem powtórzenie wczorajszej premiery stylowej operetki w 3-aktach „Kryśka Leśniczanka“.

TEATR REWJOWY „ARARAT“.

Nowy, 4-ty program p. n. „Salem Aleikum“, którego premiera dziś się odbywa, ma być wielkim krokiem naprzód w rozwoju tego teatru. Cały szereg numerów o pierwszorzędnej wartości artystycznej oraz znakomita rewja I. Oberzanka „Ciocia Gminka“ zapowiada się ponad wyraz ciekawie. Bilety do nabycia od godz. 5-cj po poł.

JUTRZEJSZY KONCERT VASA PRIHODY.

Jak już podaliśmy, jutro odbędzie się recital skrzypcowy genialnego skrzypka Vasa Prihody, który wywołał w mieście naszym niezwykłe zainteresowanie. Większość biletów została już rozsprzedana. Radzimy więc zwrócić się do publiczności, aby w tym sezonie grać będzie tylko raz jeden. Początek koncertu o godz. 8.30 wiecz.

DZISIEJSZY ODCYT KARIN MICHAELIS.

Dziś przyjeżdża do Łodzi znakomita powieściopisarka Karin Michaelis i wygłosi wieczorem o godz. 8.30 w sali Filharmonii swój wielce interesujący odczyt na temat „Kobiety między sobą“. Odczyt nowszy w Berlinie i Wiedniu miał tak kolosalne powodzenie, że prelegentka musiała go dwukrotnie powtórzyć. Pozostałe w niewielkiej ilości bilety nabywać można w kasie Filharmonii.

Jest jego rodzoną siostrą. Nie wyjawia jednak im tego, od razu, tylko udaje się do proboszcza, któremu opowiedziała wszystko.

Można sobie wyobrazić przerażenie obojga młodych, gdy dowiedzieli się, że nieświadomie żyli w kazirodczym stosunku. Oczywiście ślub został unieważniony i sensacyjne to małżeństwo musiało się rozjeść.

Ale tutaj właśnie rozegrała się straszna tragedia. Młoda dziewczyna nie mogła przeżyć nieszczęścia, za jakie uważała małżeństwo z bratem, i otruliła się, młody zaś Kozłowski dowiedziawszy się o samobójstwie siostry, utopił się w stawie.

Pas cnoty niewieściej skradziony przez tureckiego profesora.

Paryska policja od szeregu dni zajmuje się osobliwą aferą kryminalną, której bohaterem jest turecki uczonec, prof. Essad Nasuhi, wybitny archeolog.

Nasuhi zostaje pod oskarżeniem, że z muzeum miejskiego w Konstantynopolu skradł pewną ilość cennych zabytków m. in. pas cnoty i starożytne malowidło z przed 3 tysięcy lat. Te skarby miał sprzedać pewnemu paryskiemu antykwarzowi.

Archeolog turecki przyznał się do winy, oświadczając, że jego fatalna sytuacja materialna zmusiła go do takiego postąpienia. Mianowicie zarząd muzeum z którego skradł owe starożytności, odmówił mu wypłacenia należnej mu z rozmaitych tytułów kwoty. Nie widział tedy innej drogi wyjścia, jak tylko wynagrodzenie sobie krzywdy przez przywłaszczenie sobie owych cennych przedmiotów muzealnych.

Prof. Essad Nasuhi był przez wiele lat kustoszem muzeum miejskiego w Konstantynopolu i uchodził za jednego z najwybitniejszych znawców historii tureckiej. Przed kilku laty polecono profesorowi Nasuhi, aby się udał do Angory celem przeprowadzenia tam prac wykopa-

liskowych. Archeolog wyjechał istotnie do Angory i wykonał polecenie z świetnym wynikiem. Powrócił on do Konstantynopola, obciążony wszelkiego rodzaju skarbnymi archeologicznymi.

Za jego zasługi przyznano mu wówczas wysokie odznaczenie. Kiedy jednak profesor zaczął się domagać pokrycia kosztów, jakie pociągnęła za sobą ekspedycja naukowa, miarodajne urzędy zbywały go niczem, odkładając termin wypłaty na datę coraz późniejszą. Ostatecznie okazało się, że fundusz przeznaczony na ten cel, jest wyczerpany i że profesor nie może otrzymać należnych mu sum.

Essad Nasuhi, silnie rozgoryczony, zgłosił dymisję ze swego stanowiska zajmowanego w muzeum i wkrótce potem opuścił ze swoją rodziną Konstantynopol, po ostatniej nieudanej próbie wydobycia od dyrekcji muzeum owej kwoty.

W niedługi czas potem zarząd muzealny stwierdził, że w muzeum zniknęły dwa cenne zabytki: mianowicie prastare malowidło znalezione przez profesora Nasuhi w Angorze i pas cnoty, który zaliczano do najbardziej cennych zabytków muzeum. Śledztwo nasunęło po dejrzeniu, że to prof. Nasuhi przywłaszczył sobie te cenne zabytki. Dalsze badania wykazały, że zarówno pas cnoty, jak i stary obraz zostały sprzedane przez b. kustosa muzeum, pewnemu antykwarzowi w dzielnicy łacińskiej w Paryżu.

Wspomniany pas cnoty ma pochodzić z 12-go stulecia. Wówczas to tego rodzaju zabezpieczenia cnoty niewieściej były en vogue. Pierwszy pas tego rodzaju był dziełem pewnego weneckiego złotnika. Największe rozpowszechnienie pasów cnoty przypada na okres wojen krzyżowych, kiedy o rycerze chrześcijańscy wyruszając na walkę o Grób Chrystusa, na szereg lat pozostawiali swoje małżonki w domu. Po skończeniu wojen krzyżowych, pasy cnoty wyszły z mody.

Naogół pasów cnoty przechowało się bardzo niewiele. Najpiękniejszy egzemplarz takiego pasa, zrobiony ze skóry i z kości słoniowej, można oglądać w paryskim „Musée Cluny”.

Amerykański „Król słoniny” na wygnaniu ale „dynastia” trwa. Syn restauruje monarchię Armourów.

Jednym z najbardziej interesujących przejawów amerykańskiego geniuszu kupieckiego jest historia Armourów.

Dnia 16 sierpnia 1927 r. zmarł w Londynie I. Ogden Armour, zwany „królem słoniny”. W ciągu 130 dni stracił on 130 milionów dolarów, przedsiębiorstwo jego zabrał dłużnicy, a w drodze łaski przyznali zbankrutowanemu szefowi, iż opuści Amerykę.

I. Ogden Armour zmarł jak „prawdziwy” król na wygnaniu, pozostawiając po sobie pamięć rekordowego bankruta.

W kraju pozostał jednak jego syn, przejął na siebie dług ojca i zabrał się do pracy.

Nie upłynęło pół roku, a firma Armourów rozporządza już znowu milionami i zarzuca rynek amerykański słoniną i konserwami mięsnymi.

Cztery pokolenia pracowały nad wy-

robieniem dobrej marki firmy.

Przed 80 laty był Filip Armour, pradziad dzisiejszego milionera, skromnym rzeźnikiem w Chicago.

Pracował po 16 godzin na dobę, a gdy zaoszczędził sobie nieco grosza, otworzył własny rzeźniczy sklepik.

On to ulepszył system mrożenia mięsa, tanio zakupywał bydło na południu i zamrożone mięso przewoził do Chicago. Na tym interesie dorobił się w ciągu kilku lat majątku.

Gdy umierał, zostawił swemu synowi 30 milionów dolarów.

Następca jego powiększył fortunę o 100 milionów, a wnuk stracił wszystko na wojnie światowej.

Wierzył bowiem, iż waluta europejska wróci do swej pełnej wartości i zatrzymał w kasie franki, firy i denary.

To go doprowadziło do zupełnej ru-

Kto ukradł?

Dzisiejsi zawodowcy czy złodzieje amatorzy z przed 3.000 lat?

Przed kilku dniami rozszła się wśród archeologów sensacyjna wiadomość, iż czwarta komora króla Tutankamona splondrowali złodzieje.

Tymczasem jeden z angielskich egip-tologów twierdzi, iż kradzieży dopuszczono się już przed trzema tysiącami lat i na dowód swych twierdzeń ogłosił protokół — znaleziony wśród starodawnych papyrusów.

Grobowiec Faraona okradli urzędnicy świątyni Amona do spółki z murarzami. Dostali się tam podziemnym chodnikiem.

Ośmiu rabusiów wykrył naczelnik policyj z Teb i odstawił ich pod strażą do sądziego.

Śledztwo toczyło się w obecności trzech osób, a mianowicie: sędziego, pisarza i naczelnika policyj.

Złodziejom wymierzono na wstępie śledztwa odpowiednią liczbę plag w pie-

ty i w dłoń, poczem wysłuchano ich zeznań, które pisarz faraona zaprotokółował.

— Otworzyliśmy ich trumny i znaleźliśmy czcigodną mumję króla obwieszoną złotymi łańcuchami, klejnotami i amuletami. Głowa była pokryta złotą czapką. Szaty czcigodnej mumji ozdobione były złotem, srebrem i kosztownościami.

Pozrywaliśmy z czcigodnej mumji wszystkie kosztowne przedmioty, nie oszczędzaliśmy również szat. Następnie podzieliłiśmy łupy między siebie.

Protokół śledztwa odesłano faraonowi, który miał wydać wyrok na złoczyńców. Protokół nosi datę: 19 hatbor w 15 roku panowania króla Ramzesa IX, o go dzinie wieczornej. Wedle naszej rachuby czasu ciekawy dokument pochodzi z 8 listopada 1126 roku przed Narodzeniem Chrystusa Pana.

2 szlagiery:

I. Kobieta, która Kocha
II. Awanturka mimowoli

4 gwiazdy:

Bebe Daniels
James Hall
Ricardo Cortez
Ester Taylor

Premjera jutro!

Grand-Kina.

S. MALSAGOW.

WYSPA TORTUR I ŚMIERCI

23)

Tortury na Solówkach.—Siekierka Na komara.—Kamienny worek.

Według zapewnień przywódców partii komunistycznej „Północne obozy specjalnego przeznaczenia”, — jest to coś w rodzaju zakładu poprawczego. Kary, stosowane w tym zakładzie mają na celu skłonić więźniów do szybszej poprawy i wyrobić z nich pożytecznych obywateli republiki sowieckiej.

Wistocie zaś kary ogozowe zarówno jak i obozowa pomoc lekarska obliczone są na mniej lub więcej szybkie wyprawianie na tamten świat możliwie największej ilości zesłanych.

Za wymówienie się od pracy, nieposłuszeństwo władzy, propagandę kontrrewolucyjną, ubliżenie czynem lub słowem administracji, ukrycie jakiegos dawnego przestępstwa, usiłowanie ucieczki — przewiduje szereg kar w zależności od rodzaju „przestępstwa”. Z całego bardzo skomplikowanego systemu kar wskażę najważniejsze i najczęściej stosowane.

1. Siekierka. 2. Na komara. 3. Przedłużenie terminu kary. 4. Kamienny worek. 5. Rozstrzał.

Takie „środki poprawcze”, jak bicia po twarzy, konfiskata na pewien okres czasu przesyłek od krewnych, obijanie

nałajka, albo tylko „smoleńskim pal-kami” i t. p. na Solówkach są zjawiskiem tak codziennym, że nie warto nadtem specjalnie się zatrzymywać.

„Siekierka” — karcer w sławetnej Siekirowej Górze na wyspie Sołowieckiej w odległości trzech wiorst od Kremlu. Niedługo zamieszkiwał tutaj jeden z najbardziej czczonych religijnych fanatyków na wyspach Sołowieckich. Do „siekierki” wysyłają więźniów na okres od dwóch do 6 miesięcy.

Regulamin w „Siekierce” jest następujący: więzień otrzymuje dziennie pół funta chleba, kubek zimnej wody i nic więcej. Wszystkie drzwi i okna budynku są zabite deskami. Łączności ze światem niema żadnej. Karcer nigdy nie jest ogrzewany. Zazwyczaj po upływie terminu kary w „Siekierce” znajduje zmarznięty trup więźnia. W bardzo rzadkich wypadkach opuszcza „Siekierkę” istota napół żywa.

„Na komara” — rodzaj kary, cieszący się największą popularnością wśród sołowieckich czekistów — polega na tem, że więźnia rozbierają do naga i stawiają na specjalnym kamieniu nawięzi komendantury. Skazańcowi pod karą „worka” i rozstrzału każą stać nieruchomo i nie pozwalają opętać się

od komarów, grubą, czarną warstwą pokrywających ciało nieszczęsnego.

Tortury trwają po kilka godzin. „Na komara” kończy się tem, że ciało ukaranego stanowi jeden wielki wrzód od ukąszeń jadowitych owadów. Więźniowie słabsi natychmiast umierają, bardziej silni przez szereg tygodni po karze bez dotkliwych boleści nie mogą ani siedzieć, ani leżeć.

Przedłużenie terminu kary jest stosowane teraz względnie rzadko dla tej prostej przyczyny, że zgodnie z ostatnim mrozporządzeniem G. P. U. każdy więzień i tak ma przed sobą dożywotnią katorgę. Dlatego też za bardziej znaczne wykroczenie czekaści wysyłają więźniów do „worka”.

Za dawnych czasów każdy mnich w Kremlinie każdy pustelnik miał niedaleko od swej celi wybitą w skałę piwniczkę, w której przechowywane były produkty spożywcze. Piwniczki te głębokie na półtora do dwóch arszynów (1 do 1 i ćwierć metra) nie mają drzwi wcale, produkty zaś były w nie wkładane przez wielkie otwory zgóry.

To właśnie są sławetne „kamienne worki”. Więźnia czekaści prowadzą do „worka” i pytają „Jak chcesz włożyć, głową naprzód, czy nogami?”.

Jeżeli więzień pakuje do „worka” z początku głowę, — biją go smoleńskimi pałkami po plecach, jeżeli zaś wpakuje naprzód nogi biją go po głowie i twarzy. Bicie trwa tak długo, aż całe ciało torturowanego nie zmieści się w „worku”. Ponieważ worek jest nadto wąski, ażeby można było w nim siedzieć i za niski, by można w nim stać,

człowiek musi pozostawać ze zgiętymi kolanami i z głową wciśniętą w ramiona. Siedzenie w worku trwa od trzech dni do tygodnia. Deputat jest wydawany taki sam jak i w „Siekierce”.

Bardzo rzadko się zdarza, by ktoś wytrzymał te średniowieczne tortury.

Rozstrzałów zbiorowych, jakie stosowano w „Białym domu” teraz na Solówkach niema. Rozstrzały pojedyncze są bardzo częste i są uważane za zjawisko normalne. Większe ilości więźniów rozstrzelują tylko wtedy, gdy władza sowiecka odpowiada terrorem na represję w stosunku do komunistów zagranicą (np. rozstrzelano około stu osób rosjan i cudzoziemców po zlikwidowaniu w Estonii rewolty komunistycznej 1 grudnia 1924 roku, cokołwiek mniej po analogicznym zamachu w Bułgarii i t. d.).

Wnosząc ze szczerzych wynurzeń sowieckich przepisów zrozumiałem, że zbiorowych rozstrzałów w normalnym trybie G. P. U. teraz poprostu nie potrzebuje, albowiem w zupełności je zastępują metody „humanitarne” — stopniowe zabijanie głodem, ciężką pracą „pomocą lekarską”...

Myliłby się ten, kto by przypuszczał że po to, aby trafić do „Siekierki” do „worka”, „na komara” i t. p. trzeba popełnić jakiś występki. Przez władze centralne więźniowie są oddani zupełnie samowoli administracji obozowej. Nie podobają się czekaści czytając twarz spróbował ktoś chyłkiem prześledzić się, wspominał w liście do rodziny o swej ciężkiej sytuacji — i już więzień dostaje się na te potworne tortury.

(d. c. n.)

Proces w gronie 18 dzieci

ks. Roberta de Bourbon—Parme
o historyczny zamek francuskich książąt.

Trybunał apelacyjny w Orleanie przystąpił do rozpatrywania sprawy bardzo ciekawej ze względu zarówno na obiekt, którego dotyczy, jak i na obfite grono zainteresowanych w tej sprawie dziedziców jednej z linii najstarszej dynastii w Europie.

Chodzi o historyczny zamek francuskich książąt krw. Chambord, który przechodząc z rąk do rąk w rodzinie Burbonów, przypadł wreszcie gałęzi parmeńskiej w osobie jej szefa w poprzedzającym obecnemu pokoleniu, księcia Roberta.

Książę Robert był jednym z najplodniejszych przedstawicieli w ploidnej dynastii burbońskiej. Gdy zmarł dnia 16 listopada 1907 r. w Piamore pod Viareggio, pozostawił w rezultacie swych dwóch kolejnych związków małżeńskich ani mniej ani więcej tylko osiemnastoro dzieci.

Na spadkobierczym zjeździe familijnym całej tej imponującej progeniury, odbytym w ostatnich dniach 1907 roku, najcenniejszy z poszczególnych obiektów sukcesji po księciu Robertcie zamek Chambord przyznany został nie bezdłietnemu księciu Henrykowi Marji Albertowi Ferdynandowi Karolowi Piusowi Ludwikowi Antoniemu, który jako najstarszy z synów został szefem linii z tytułem duka Parmy Piacenzy itd. itd., lecz jednemu z dzietnych synów, obdarowanemu sześciorgiem potomstwa, najmłodszemu z dzieci pierwszego małżeństwa księcia Roberta, księciu Eljaszowi Robertowi Karolowi Marji Piusowi Józefowi. Książę Eljasz jednak, który zamieszkał w Wiedniu, był poddany austriackim i pułkownikiem armii austro-węgierskiej, z chwilą wybuchu wojny światowej stanął w szeregach wojsk habsburskich. Wtedy to zamek Chambord wraz z całą domeną został przez rząd francuskiej republiki zakwestrowany jako własność poddanego wrogiemu państwu.

Wkrótce potem, na wniosek „koalicyjnego” rodu księcia Eljasza, sąd w Blois powziął decyzję, unieważniając postanowienie wiedeńskiej rady familijnej z r. 1907, odbierając księciu Eljaszowi zamek oraz domenę i stawiając, że stają się one niepodzielną własnością wszystkich 18 dziedziców.

Po wojnie, w roku 1920, książę Eljasz wystąpił z procesem przeciw tej decyzji. Proces w pierwszej instancji trwał pięć lat, aż wreszcie dnia 30 kwietnia 1925 r. zapadł wyrok, podtrzymujący decyzję sądu w Blois.

Książę Eljasz wniósł apelację przeciw temu wyrokowi i obecnie właśnie w Orleanie apelacja ta jest rozpatrywana. Największe zainteresowanie w tej sprawie obok ks. Eljasza, wykazują eks cesarzowa Zyta oraz książę Sykstus, którzy jako adwokata wybrali sobie eks ministra francuskiego p. de Monzie.

Charleston

znany od... kilkuset lat.

Pewien angielski podróżnik, powróciwszy z dłuższej wycieczki po Lybecie opisuje ciekawe spostrzeżenia z jednego z tamtejszych klasztorów, gdzie odbyła się na jego cześć wspaniała uczta.

Po uczcie mnisi tybetańscy przystąpili do tańców i w oczach zdziwionego podróżnika wykonali... najprawdziwszego, znanego u nas w Europie, charlestona.

Zdziwiony podróżnik zapytał skąd pochodzi ten taniec.

Poinformowano go, że znany on już jest od przeszło kilkuset lat.

Podróżnik śledził z zainteresowaniem jak mnisi tańczyli i zapamiętał sobie szereg figur u nas nieznanymi. Po powrocie do kraju nie omieszkał zdemonstrować tego, czego się nauczył jednemu ze swoich przyjaciół, wybitnemu nauczycielowi tańca.

CASINO

Dziś arcypremjera!

Największe arcydzieło sezonu
i największy cud sztuki filmowej
p. t.

WSCHÓD SŁOŃCA

(„SUNRISE”)

Pierwsza amerykańska realizacja gen'a'nego
europejskiego reżysera F. W. MURNAN'A

na tle powieści

H. Sudermana p. t. „Podróż do Tylży”

MOTTO:
„Ta pieśń o życiu „ich dwojga” — rozbrzmiewa
wszędzie, zarówno wśród zgłębku wielkomiej-
skiego, jak i pod pogodnym niebem zacisznej
wsi — gdyż wszędzie wygrywa życie tę samą
melodję...”

Rolę główną gra

JANET GAYNOR

urocza, nieporównana, zachwycająca artystka
przewyższająca wdziękiem i talentem —

LILJANĘ GISH

„WSCHÓD SŁOŃCA” to dzieło miłości pewnego małżeństwa, jakich
wiele...
„WSCHÓD SŁOŃCA” to dzieło zbrodni porywów duszy ludz-
kiej...
„WSCHÓD SŁOŃCA” to burza namiętności, rozpetana przez kobiety
demon...
„WSCHÓD SŁOŃCA” to zwycięstwo zdrowych instynktów i uczuć
szlachetnych...
„WSCHÓD SŁOŃCA” to powrót miłości i szczęścia, tryumf światła,
rozpraszającego mrok...

Ilustrację muzyczną najznakomitszych kompozytorów
wykona zwiększona orkiestra symfon. pod batutą p. **L. Kantora**

Początek seansów o 4.30

Pogromca naiwnych dziewcząt.

Sorytyny „narzeczony” kilku
niewiast został unieszkodli-
wiony przez policję.

Dwudziestodwuletni młodzie-
niec z Nowego Jorku, nazwiskiem John
Jackson, należy do tych niebieskich pta-
ków, które nie sieją, nie orzą a żyją, ba-
wiąc się wspaniałe cudzym kosztem.
Posiada on ujmującą powierzchowność,
nosi dobrze odprasowane gustowne u-
brania, zawsze świeże, modne krawaty,
nie więc dziwnego, że panny, ciepłe
wdówki i mężatki przepadają za nim.
Tą wziętością niewiast Jackson umięt-
nie wykorzystywał. Jak to robił wyka-
zuje najlepiej ostatnia jego historia.

Młoda, zaledwie 22-letnia panna An-
na Kielszcz, ujrawszy po raz pierwszy
sympatycznego Johna, zakochała się w
nim na zabój. Po kilku dniach wspólnej
włóczęgi po kinach i dancinгах, mło-
dzieńiec zapłonął miłością do Anny i po-
prosił o jej rękę. Zgodziła się z radością.
Po dalszych kilku dniach, John zaczął
narzekać na ciężkie czasy, żałując się
przed ukochaną, że z powodu braku od-
powiedniej gotówki będą musieli zrezy-
gnować z planowanej podróży poślub-
nej na południe.

Panna Anna, nie chcąc nawet słyszeć
o czemś podobnym zdradziła się, że po-
siada układowych 300 dolarów, które
chętnie poświęci na ten cel. Targ w targ
kochany John zgodził się przyjąć ofiarę
swej najdroższej narzeczonej, wziął
od niej gotówkę i... zniknął jak kamfo-
ra.

Zaniepokojona losem narzeczonego
Anna opowiedziała o wszystkim swej
starszej siostrze, Marji, a ta wytłuma-
czyła jej powód zniknięcia Johna. Mine-
ło kilkanaście dni. Anna przeboleła już
stratę narzeczonego i 300 dolarów, gdy
nagle zjawił się on w jej mieszkaniu, po-
wtórnie prosząc o dodatkową pożycz-
kę na podróż poślubną w sumie 200 do-
larów.

Gdy Anna pertraktowała z Johnem,
Marja zawiadomiła policję o odwiedzi-
nach „narzeczonego”, prosząc o areszt-
owanie go.

Obecnie John siedzi w więzieniu, a
policja bada jego przeszłość. Udało się
już ustalić, że w czasie, gdy zawracał
głowie Annie, miał dwie inne narzecz-
one „na mieście”, które również nacią-
gnął na „podróż poślubną”. Władze
śledcze przypuszczają, że John z nacią-
gania na małżeństwo naiwnych niewiast
uczynił sobie proceder, który mu się so-
wicie opłacał, gdyż o naiwne nie tak
trudno.

Co usłyszymy przez radio

dzisiaj, w srogaę
25-go stycznia

PROGRAM STACJI WARSZAWSKIEJ

11.40—12.00 — Komunikat PAT. 12.00 —
Sygnał czasu, hejnał z wieży Mariackiej, ko-
munikat lotniczo-meteorologiczny, oraz nad-
program. 14.40—15.00 — Komunikat PAT. 15.00
—15.20 — Komunikaty: meteorologiczny, gos-
podarczy, oraz nad program. 15.20—16.00 —
Przerwa. 16.00—16.25 — Odczyt p. t. „Kursy
dla dorosłych” (z cyklu odczytów org. przez
Min. W. R. i O. P.) wygłosi p. Marjan Godecki.
16.25—16.45 — Nad program i komunikaty 17.05
—17.20 — Komunikaty PAT. 17.20—17.45 — Od-
czyt p. t. „Zagadnienia starości i sztucznego
odmładzania” (Dział „Higiena i medycyna”) —
wygłosi dr. Władysław Sterling. 17.45—18.15
Program dla dzieci, Transmisja z Krakowa.
18.16—18.55 — Koncert popołudniowy. Trans-
misja z Krakowa. 18.55—19.05 — Komunikat
PAT. 20.30 — Koncert wieczorny, transmisja z
Wilna op. „Widma” Moniuszki. W przerwie
biuletyn „Messenger Polonais” w języku fran-
cuskim. 22.00—22.05 — Sygnał czasu i komu-
nikat lotniczo-meteorologiczny. 22.05—22.20
Komunikaty PAT. 22.20—22.30 — Komunikaty:
policijny, sportowy oraz nadprogram.

PROGRAM STACJI ZAGRANICZNYCH

LANGENBERG 25 Kw. 468.8 m.
MUENSTER 1.5 Kw. 241.9 m.
DORTMUND 0.7 Kw. 283 m.
13.05—14.30 — Koncert. 14.30 — Porady
domowe. 15.45—16.50 — Program dla pań. 16.20
—16.50 — Wśród książek 17.00—17.30 — Od-
czyt wychowawczy. 17.30—17.55 — (Duessel-
dorf). Odczyt. Bezrobocie jako problemat go-
spodarczy. 18.00—19.00 — Koncert popołudnio-
wy. 18.15—19.40 — Odczyt. Jak stworzyć ta-
nie mieszkanki robotnicze. 19.45—20.10 — Od-
czyt. Osobliwości kultury nowoczesnej. 20.15
Muzyka lekka. Wiadomości i sport. — Do
14.00 — Transmisja z Cafe w Dortmundzie

Z boisk zagranicznych.

Koniec pierwszej rundy rozgrywek o puchar we Wiedniu. — Belgrad zwycięża Agram w stosunku 11:2! — Wspaniała forma Sparty czeskiej. — Notowania giełdy futbolowej w Niemczech, Belgii, Szwajcarii i Francji.

Pilkarze azgraniczni nie mogą zbyt długo panować w porze zimowej.

Zbyt mało miłują futbol, by mogli się z nim na dłuższy czas rozstać. To też, mimo iż zima w pełni na boiskach zagranicznych ruch niczym w porze letniej.

W Wiedniu pierwsza runda rozgrywek o puchar zbliża się ku końcowi.

Ubiegłej niedzieli nie było specjalnych niespodzianek i na wszystkich niemal boiskach zwyciężyli faworyci w mniejszym, czy większym stosunku.

Jedyną rewelacją był wynik remisowy Rapidu z WAC. Do pauzy wynik brzmiał 1:0 dla WAC, i dopiero na krótko przed końcem udało się Rapidowi wyrownić.

Nmno przedłużenia gry wynik 1:1 nie uległ zmianie. Inne rezultaty o puchar Wiednia przedstawiały się następująco: Sportklub — Richelson 4:2 (2:1).

Wiedeń — Metallum 8:1 (2:1); Austria — Akademia 9:0 (4:0); Hakoah — Vorwärts 06 6:0 (3:0); Stora — Polizei 4:0 (1:0); Simmering — White Star 3:0 (1:0); Admira — Baumgarten 12:0 (6:0); Wacker — St. Marx 7:0 (4:0); Hertha — Victoria 5:11:2 (6:0); FAC. — WAC. 5:0 (3:0); BAC. — Westmark 5:3 (0:1); Czicketer — Meidlinger Sportklub 4:1 (2:0); Gerthof — Rudolshugel 3:2 (3:0).

W Belgradzie odbyło się ubiegłej niedzieli międzymiastowe spotkanie Belgrad — Agram, które zakończyło się sensacyjnym zwycięstwem gospodarzy w stosunku 11:2 (3:2).

Komplet nie zawiódł bramkarz Agramu, który ponosi winę za tak wielką porażkę swej drużyny.

W Pradze odbyły się dwa b. ważne spotkania o złoty puchar.

Sensacyjne zwycięstwo nad Victorią Zlitzow w stosunku 7:1 (4:1) odniosła Sparta, która wraca do starej formy.

Sensacyjną niespodzianką była porażka Slavji do Varsovice w stosunku 2:0 (1:0). Slavia kompletnie zawodzi i ponosi jedną porażkę za drugą. Doskonale się zapowiadający Zbarsky, do niedawna „as“ Slavji, był najsłabszym graczem na boisku. W doskonałej formie znajdował się Belbel z Varsovice, którego gra wzbudzała powszechne uznanie.

W Berlinie rozgrywki o mistrzostwo odbywają się przez całą zimę bez przerwy. Ostatniej niedzieli notowano następujące wyniki: Hertha — Tasmania 4:0, Victoria — RPW 6:3, Wacker — Spandau S. V. 4:6, Luckenwalde — Berliner Sp. V. 92 6:5, Union P. — Kickers 3:4, Minerva — Tennis Borussia 2:5, Preussen — Union Ob. 1:3, Weisensee — IFC. Neukollen 1:5.

Końcowe rozgrywki o puchar środkowych Niemiec przyniosły następujące rezultaty: Dresdener SC. — Fortuna 1:0, Chemnitzer BZ. — GutsMuths 1:2.

We Włoszech giełda futbolowa notowała: Berscia — Lascio 4:3, Napoli — Padova 2:2, Torino — Alessandria 4:1, Pro Vercelli — Genoa 3:0, Cremonese, Milano 1:1, Roma — Bologna 1:1, Dominante — Modena 1:0, Casale — Livorno 2:1, Norara — Pro Vercelli 1:0, Juventus — Hellas 2:1, Holandia: EDC — H. B. 4:3, DFC. — Hilversum 3:0, Ajax — BUC. 4:0, RCH. — UBV. 6:2, Sparta — Feijenoord 3:0.

Belgia: Beerschot AC. — Royal Antwerp 3:1, Union St. Gilloise — FC. Brugge 3:3, Racing Gent — ARA. Gent 1:0.

Szwajcaria: Winterthur — Blue Stars 3:6, Young Fellows — Lugano 3:1, Basel — Concordia 2:1, Bern — Solothurn 1:0, Aarau — Young Boys 2:0, Servette — Urania, Genf 5:0.

Francja: Stade Francais — Club Francais 1:2, Boulogne — Racing Roubaix 5:1.

Łódź — Poznań.

Międzymiastowy mecz szermierczy odbędzie się w dniu 4 lutego.

Jak się „Express“ dowiaduje odbędzie się w dniu 4 lutego w Poznaniu międzymiastowe doroczne spotkanie szermiercze Łódź — Poznań.

Mecz odbędzie się w dwóch konkurencjach na szable i szpadę. Do reprezentacji dopuszczeni są zawodnicy cywilni jak i wojskowi.

W skład łódzkiej reprezentacji wchodzi: kpt. Skórski, dr. Krausz, por. Kuźnicki, por. rez. Rimler, p. Szor, oraz plutonowy Romańczuk.

Do reprezentacji Poznania wyznaczeni zostali: por. Laskowski, por. Zabielski, sierż. Zagacki i sierż. Wierzbą.

Warto zaznaczyć, że w ubiegłym ro-

ku zwyciężył zespół poznański. Przypuszczając należy, że i tym razem łódzka reprezentacja ulegnie gospodarzom, tym bardziej, że nasi zawodnicy b. mało, albo wcale nie trenują, podczas gdy szermierze poznańscy mają do dyspozycji salę, Centralnej Szkoły Gimnastyki i Sportów, gdzie niemal bez przerwy w ciągu całego roku odbywają się przeróżne kursy szermiercze, w których powyżsi zawodnicy występują w lwiej części w roli instruktorów.

Ufać jednakowoż należy, że łódzianie dołożą wszelkich starań, by z zawodów tych wyjść z honorem.

Czeskie drużyny

pragną rozegrać mecze z Ł.K.S. w Łodzi.

Ze sfer zbliżonych do Ł.K.S. dowiadujemy się, że od dłuższego czasu czerwoni zasypywani są formalnie ofertami przeróżnych drużyn zagranicznych, które pragną przybyć do Łodzi i rozegrać z Ł.K.S. spotkanie towarzyskie.

W tych dniach zaofiarowały swój przyjazd do Łodzi dwie znane drużyny czeskie ICF. Radslavia i Victoria Pilzno.

Victoria Pilzno żąda za mecze w dn. 29 i 30 marca 600 dolarów. Czy Ł.K.S. przyjmie tak „korzystną“ ofertę okaże najbliższa przyszłość.

Walne zgromadzenie K. Turystów.

Jak się dowiadujemy, odbędzie się w dniu 18 lutego walne zgromadzenie K. Turystów. Porządek dzienny przewiduje między innymi sprawę reorganizacji sekcji piłki nożnej.

Polska — Dania.

Dowiadujemy się że Duński Związek Lekkoatletyczny pertraktuje z P. Z. L. A. w sprawie urządzenia między państwowego meczu lekkoatletycznego Dania — Polska we wrześniu b. r. Mecz ten odbyłby się w Warszawie.

Austria — Francja — Czechosłowacja

w obliczu olimpiady zimowej w St. Moritz. — Meksyk zgłosił również udział do zimowych Igrzysk.

W Austrii przygotowania do zimowych Igrzysk Olimpijskich są w pełnym toku. W zrozumieniu doniosłości sprawy, udało się nawet w Austrii pogodzić dwa poważnione austriackie związki narciarskie. Hokejowa ekspedycja austriacka liczyć będzie 12 zawodników, dwóch kierowników ekspedycji, i jednego masażystę. W skład ekspedycji hokejowej brani są w rachubę następujący gracze: Weiss, Wollinger, Kail, Walter i Herber Bruck, Lederer, Sell, Gobel, Sperak, Revi, Fatzer, Ertl, Mayringer i Dittrichstein.

W jeździe sztucznej dla panów, kandydatami są: Bokcekl, Schafer, dr. Preiseker i dr. Distler.

Słynna Jaross-Schabo najprawdopodobniej nie będzie startować, a na jej miejsce jej pojadą zapewne panie Burger, Brunner i Horung.

W jeździe parami zajmie Austrię, niezawodnie jedno z lepszych miejsc, gdyż p. Stoll, która miała startować w barwach Niemiec i p. Kaizer, która była czeską poddaną, otrzymała w tych dniach obywatelstwo austriackie i broń będzie barw Austrii.

Do jazdy szybkiej wyznaczeni zostali Pollatochek i Mozer, gdyż Jungblut optował na rzecz Niemiec.

Do ekspedycji narciarskiej wyznaczeni zostali: dr. Friljof, Paumgarten, Bozio i Badre, którzy wraz z zawodnikami niemieckimi przejdą generalny trening w Pontresine.

Francuski Komitet Olimpijski wyzna

czył następujący zespół hokejowy, który bronić będzie barw Francji w St. Mo-

ritz: George i de Ranch Mantin Lacarriere, Leserze, Hasschaslet, Couvert. Drużyna przybędzie do St. Moritz już 4 lutego. Nad drużyną rozciągnięta jest jak największa opieka i dyscyplina, a gracze, którzy nie wykazują staranności w czasie treningów, będą wykluczeni z ekspedycji.

Czechosłowacki związek narciarski dokłada dużo starań, by jaknajlepiej obsadzić Igrzyska w St. Moritz. W biegu na 50 klm. wezmą udział następujący zawodnicy: D. Nemecky, Feistner, Fissera, J. Nemecky, Fr. Donty. W biegach kombinowanych wezmą udział: D. Nemecky, J. Bim, Wende, Purkerte Buchberger. Oficjalna delegacja czeska składa się z ośmiu panów, w tym 3 z czesk. Zw. Nar. i 5 z Czesk. Kom. Olimp.

Japońska ekspedycja olimpijska przybyła w tych dniach do St. Moritz. Ekspedycja składa się z 6 osób. Kierownikiem ekspedycji jest dr. Hirrote. Japończycy opuścili ojczyznę w połowie grudnia i przybyli do Szwajcarii drogą przez Władywostok, Moskwę i Berlin. Najprawdopodobniej startować będzie w barwach Japonii, zamieszkujący w Szwajcarii japończyk Alo Take.

Szwajcarski Komitet Olimpijski donosi, że w tych dniach zgłosił Meksyk udział do zimowych Igrzysk Olimpijskich. W ten sposób w Igrzyskach Olimpijskich weźmie udział 25 państw.

Robotniczy zlot młodzieży robotniczej w Łodzi. Protektorat nad zlotem przyjął prezydent miasta Ziemięckiego.

W dniu enegdajszym w sali Związku Pracowników Instytucji Użyteczności Publicznej, odbyła się konferencja okręgowa w sprawie organizacji młodzieży T. U. R. Na konferencji obecni byli przedstawiciele 38 okręgowych organizacji młodzieży T. U. R. Między innymi obecni byli delegaci Warszawy, Wilna oraz całego szeregu mniejszych miast w Polsce. Konferencję zajął przewodniczący Kom. Centr. Org. Młod. T. U. R. p. Garlicki. Po dłuższym referacie p. Garlickiego uchwalono urządzić w Łodzi w Zielone Świątki t. j. w dniach 27 i 28 maja zlot sportowej młodzieży robotniczej, program które-

go obejmować będzie między innymi: zawody w piłkę nożną, mecze w siatkówkę i koszykówkę oraz inne konkurencje sportowe.

W zlocie tym weźmie udział około 2 tysiące osób, mimo, iż w tym samym czasie odbędzie się zloty robotnicze we Lwowie i Sosnowcu.

Warto zaznaczyć, że konferencję powyższą zaszczycili swą obecnością prezydent miasta pos. Ziemięcki, ławnik wydziału kultury i oświaty senator Kopczyński, p. Moskiewiczówna oraz prof. Łaba. Wybrano komisję, która ma się zająć organizacją I-ga zlotu młodzieży robotniczej w Łodzi.

Jak wygląda St. Moritz w przededniu rozgrywek olimpijskich.

Ostatni komunikat Kierownictwa Igrzysk Zimowych w St. Moritz, które odbędą się w dniach od 11 do 19 lutego, stwierdza, że wszystkie przygotowania, związane z zawodami zostały już ukończone. Tereny narciarskie przedstawiają się doskonale wskutek ostatnich spadłych obfitych śniegów. Skończona, której przeróbka kosztowała około 200 tysięcy franków szwajc. przeszła swe próby bardzo dobrze. Przyjemnym skoki do 70 mtr. są zupełnie prawdopodobne. Tor łyżwiarski i boiska hokejowe zostały już otwarte. Tor dla jazdy bobsleighowej i skeletonowej, przedstawia się znakomicie, podobno jak i tor jazdy konnej nartami zbudowany na jeziorze.

Prasa będzie bardzo licznie reprezentowana na Igrzyskach, gdyż ogółem zgłosiło się 250 przedstawicieli. Najliczniej obsadzają Igrzyska następujące państwa: Niemcy 57 dziennikarzy, Szwajcaria 50, Francja 24, Czechosłowacja 20, Norwegia 11, U. S. A. — 10.

Wszyscy niemal dziennikarze me-

szkań będą w specjalnie na ten cel zarezerwowanym hotelu Victoria.

Fachowa prasa sportowa wskazuje już dzisiaj na zwycięzców narciarskich w St. Moritz.

Pierwsze miejsce jednoznacznie przyznają Norwegom, którzy w Chamonix stanowili klasę dla siebie i dzięki fenomenom: Thorleif Haugowi i Tullin Thamsowi wygrali wszystkie konkurencje. Wymienieni znajdują się i tym razem na starcie. Ekspedycja narciarska Norwegii składać się będzie z 16 zawodników i obok dwóch wyżej wymienionych, szanse na zajęcie czołowego miejsca mają Olaf Grottnmsbraaten, Hagbart Haagenen, Ole Kolterud, Alf Andersen i Sygmunt Ruud.

Ekipa fińska składać się będzie z sześciu biegaczy o światowej sławie, wiec z braci Lappalainen, Niku, Raivio, Aaranen i Riteli.

Szwedzi groźni będą w biegach długich, gdzie na zajęcie czołowego miejsca ma wielkie szanse Jen Lindgren. Wymieniony znajduje się obecnie w doskonałej formie.

20 NARUTOWICZA 20

SPLENDID

20 NARUTOWICZA 20

Nieodwołalnie ostatnie
2 DNI 2Nieodwołalnie ostatnie
2 DNI 2Wobec nienotowanego dotąd powodzenia wspaniały ten arcyfilm wyświetlany będzie
nieodwołalnie jeszcze tylko **dziś i jutro****Całość — 20 aktów — Całość**
Razem — I-SZA i II-GA SERJA — Razem

arcyfilmu

„CASANOVA“

arcyfilmu

W roli tytułowej — genialny

Iwan Mozzuchin

Najpiękniejsze sceny w kolorach naturalnych.

Ilustracja muzyczna pod batutą A. Czudnowskiego

Dziś po raz ostatni!

Wielka uroczystość dla
miłośników kina!

Obraz, który poruszył cały świat! — Przewrót w kinematografii — Potężne arcydzieło p. t.

„SZATAŃSKA SYRENA“W rolach głównych:
— władca ekranu —**IWAN PETROWICZ**uduchowiony amant
— doby obecnej —

i najpiękniejsze artystki francuskie M-LLE JOSPANNE i CLAIRE DE LOREZ.

Bajońskie sumy rzucono na przepych i dekoracje tego filmu. Tajemnicze zaręczyny. — Zburzone szczęście. — Noc zemsty i zbrodni. — Zawrotny szal zmysłów.

Orkiestra pod dyr. R. Kantora

SPLENDID
JUTRO PREMIERA!**WYROK
BEZ SĄDU**Potężny dramat erotyczno-życiowy.
Tragedja serc czystych. — Aktów 12

W rolach głównych:

**LEE PARRY
HARRY LIEDTKE
VIVIAN GIBSON**Piłmienna, pełna żaru miłość dwóch czarujących
najrozkoszniejszych gwiazd ekranu.

JUTRO PREMIERA!

SPLENDID

OGŁOSZENIE.DZIAŁ PRACY PRZY WIEZIE-
NIU W PIOTRKOWIE-TRYBU-
NALSKIM POSIADA DO SPRZE-
DANIA 16.000 TUZINÓW NIA-
NYCH GUZIKÓW ROBOTY
RECZNEJ, ORAZ DO 200 CENT-
NARÓW METRYCZNYCH KA-
PUSTY KISZONEJ W BAR-
DZO DOBRYM GATUNKU.Tak guziki, jak i kapuste można nabyć od 10 do 15 proc.
niższej hurtowych cen rynkowych**M. Winnicki**
Naczelnik więzienia.**Dr. ST. BIBERGAL**MONUSZKI 11 — Tel. 63-22
Choroby skórne i weneryczne,
elektroterapia.**Dr. med. Z. RAKOWSKI**

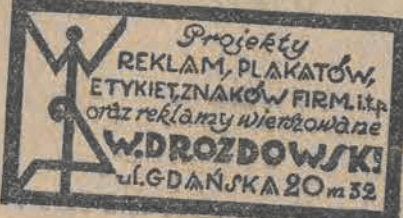
Tel. 27-81

Specjalista cho 6b uszu nosa, gardła
i płuc.**Konstantynowska 9**
Przyjmuje 12-2 i 5-7.**LECZNICA**lekarzy specjalistów i gabinet denty
styczny przy Górnym Rytku.Piotrkowska 294, tel. 22-89
przy przystanku tramw. pabjanickich
przyjmuje chorych w chorobach wszyst-
kich specjalności od g. 10 rano do 6-ej
po poł. Szczepienie ospy, analizy (mo-
czu, krwi, płwowin etc.) operacje
opatrunki.**Porada 3 złote**

Wizyty na miejscu

Zabiegi i operacje od umowy. Kąpiele
świetlne. Naświetlania lampą kwarcową
Roentgen. Elektryzacja. Zęby
sztuczne, korony złote, platynowe
i metal.

W niedziele święta do godz 2 po poł.

Udzielam Lekcjiuczniom niższych klas gimna-
zjalnych. Przygotowuję do e-
gzaminów. Praca ściśle wed-
ług programów państwowych.
Korepetycje przyjmuje tylko
po uprzednim porozumieniu
się z wychowawcą klasowym.
Za rezultaty pracy gwarantuję.
Posiadam wieloletnią praktykę.
30 zł. miesięcznie za godzinę
dziennie.Wiadomość: Borzecki, Luto-
mierska 21 m. 92. front, III p.
od g. 3-ej do 6-ej po poł.**Pończochy jedwabne**i inne, suknie trikotinowe i t. p.
przyjmuje do reperacji.ul. 6-go Sierpnia 76, III piętro.
Tanie, bo w prywatnym mieszkaniu**GABINETY KOSMETYKI I LEKARSKIEJ**
D-ra MARJI LEWIN NOWEJ
Cegielni nr. 6, m. 3, tel. 43-63.**Dr. med.
Lubiec**Cegielniana 43
Tel. 41-32.Choroby skórne, we-
neryczne, mocznikoweLeczenie sztucz-
nym słońcem wy-
żynowym.

Przyjmuje od

g. 8 do 10 rano

o 5-8 w.

Doktor

Prybulski

Zawadzka Nr. 1.

Telefon Nr. 25-38.

Choroby skórne

i weneryczne

(leczenie światłem)

Lampa kwarcowa

promieniami

Röntgena.

Przyjm. od 9-2 i 5-8

Dla pań od 4-6.

Oddzielna pocze-
kalnia.

Doktor

P. Klinger

Piotrkowska 51, II p. tr.

Choroby wen-
eryczne, skórne

i włosów

Przyjmuje od 7-9

Panie od 6-7

Wniedziele i świę-
ta od 10-12

Lekarz - dentysta

F. Korowiczprzyjmuje w lecz-
nicy przy ul. Piotrkow-
skiej 294

codziennie od godz.

7-7 wiecz.

**Dr. med.
BRAUN**

Północna Nr. 23

tel. 40-28

Specjalista chorób

skórnych i wen-
erycznych. Leczenie

światłem (Lampa

kwarcowa).

przyjmuje od 19-1

rano i od 5-8 p.p.

Doktor

Różaner

Dzielnia Nr. 9.

Tel. Nr. 28-98.

Choroby skórne

weneryczne i mi-
czopielowe.

Przyjmuje

od 8-10 i od 5-8

Leczenie lampą

kwarcową.

Oddzielna pocze-
kalnia dla pań.**Dr. HELLER**

Choroby skórne

i weneryczne

przeprowadził się

na ul.

Nawrot 2

do 10 r. 1-2 i 4-8

dla pań spec. od

4-5

dla niezmężnych

cen. y. leczyć

Leś - Dentysta

**B. Markus-
Nusbaumowa**

przyjmuje w godz.

korespondencje tech-
niczne. Wizyta zł. 3.ul. Piotrkow-
ska 51 tel. 1-22

Piotrkowska 87, m.

8, od godz. 10-1.

**Do-tór
H. Wolkowyski**

Zachodnia Nr. 57.

Cegielniana 19)

Choroby skórne

weneryczne

Leczenie lampą

kwarcową.

Przyjmuje od

1 do 2-ej i

od godz. 4-8.

W niedziele i świę-
ta od 11-1.

Dla Pań od godz.

4-5 oddzielna po-
czekalnia tel. 37-70

Rozmaite

biory męskie,

damskie, obuwia

swetry na wypta-
ję. Piotrkowska 37,

III wejście i piętro

Gania, która 23.1. o

7 wiecz. róg Łą-
kowej i Kopernikawskazywała do tram-
waju prosi pan. kłó

ry jej dopomógł o

bliższą wiadomość

do „Expressu“ pod

„Przypadek“.

Potrzebna fryzjerka

do salonu dam-
skiego od zaraz. Ka-rola 20, róg Wól-
czańskiej. 26

Inżynier

udziela porad kon-
troluje rachunki i

przyjmuje w godz.

korespondencje tech-
niczne. Wizyta zł. 3.ul. Piotrkow-
ska 51 tel. 1-22

Piotrkowska 87, m.

8, od godz. 10-1.